

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 412/2010-25

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 9. novembra 2010 predbežne prerokoval sťažnosť Ing. J. L..., t. č. vo výkone trestu odňatia slobody, zastúpenej advokátom JUDr. J. G., Advokátska kancelária G..., B., vo veci namietaného porušenia jej základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 47 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky a podľa čl. 36 ods. 1 a čl. 37 ods. 3 Listiny základných práv a slobôd, ako aj práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v konaní vedenom pod sp. zn. 5 Tdo 30/2009 a jeho uznesením z 1. apríla 2010 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť Ing. J. L. o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 18. júna 2010 doručená sťažnosť Ing. J. L. (ďalej len „sťažovateľka“), ktorou namieta porušenie svojich základných práv podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“)

a podľa čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“), ako aj práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 5 Tdo 30/2009 a jeho uznesením z 1. apríla 2010 (ďalej aj „namietané uznesenie“). Podaním doručeným ústavnému súdu 3. novembra 2010 sťažovateľka rozšírila *„pôvodne podanú sťažnosť zo dňa 16. 6. 2010 v bode I. aj o porušenie čl. 47 ods. 3 Ústavy SR a čl. 37 ods. 3 Listiny základných práv a slobôd“*.

Z obsahu sťažnosti vyplýva, že rozsudkom Okresného súdu Prievidza (ďalej len „okresný súd“) sp. zn. 2 T 340/2005 z 26. júna 2007 v spojení s uznesením Krajského súdu v Trenčíne (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 3 To 2/2008 z 19. januára 2009 bola sťažovateľka uznaná za vinnú z trestného činu sprenevery podľa § 248 ods. 1 a 4 zákona č. 140/1961 Zb. Trestný zákon v znení neskorších predpisov (ďalej len „Trestný zákon“) na tom skutkovom základe, ako to je uvedené v 24 bodoch výrokovej časti označeného rozsudku okresného súdu, za čo jej bol uložený trest odňatia slobody vo výmere troch rokov, na výkon ktorého bola podľa § 39a ods. 2 písm. a) Trestného zákona zaradená do prvej nápravno-výchovnej skupiny. Zároveň bola zaviazaná na náhradu spôsobenej škody poškodenému.

Proti rozhodnutiu krajského súdu podala sťažovateľka dovolanie z dôvodov uvedených v § 371 ods. 1 písm. g) a i) Trestného poriadku argumentujúc, že *«tento znalecký dôkaz (znalecký posudok Ing. A. V. č. 2/2003) v samotnej podstate bol vykonaný spôsobom takým, že došlo k zásahu do mojich ľudských práv a základných slobôd priznaných Ústavou SR. Dovolací súd vo vzťahu k mojim výhradám na spôsob spracovania posudku uviedol, že znalkyňa Ing. A. V. bola do konania pribratá podľa § 105 Tr. por. účinného do 31. 12. 2005 uznesením zo dňa 2. mája 2001 č. k. ČST-ORP-25/Ha-2001. Vo veci podala písomný znalecký posudok č. 2/2003, v prípravnom konaní vypovedala, na hlavnom pojednávaní tiež a keďže zotrvala na záveroch jej písomne podaného znaleckého posudku, je všetko v súlade so zákonom. S takýmto hodnotením tohto dôkazu nesúhlasím. Už v odvolaní som namietala, že účtovníctvo predložené a skúmané znalkyňou nebolo skúmané v súlade so zákonom o účtovníctve č. 563/91 Zb., znalecký posudok ako dôkaz bol vykonaný aj v rozpore s § 146*

Tr. por. a potom v ďalšom pre posúdenie skutku boli nesprávne použité závery v dôsledku takéhoto prístupu v môj neprospech. Samotná znalkyňa Ing. A. V. na pojednávaní 8. 6. 2006 v zápisnici z pojednávania (č. l. 14) doslovne uvádza „Ešte by som chcela dodať, že tento znalecký posudok je robený zvláštnym spôsobom, otázky boli kladené tak, že mám reagovať na tvrdenia poškodeného, ktoré uviedol k jednotlivým dokladom.“. Ako je vidieť z tohto vyjadrenia aj samotnej znalkyni pripadal tento spôsob získavania informácií pre vypracovanie znaleckého posudku za neobvyklý a zvláštny. Znalecký posudok bol vypracovaný z dvoch zdrojov. Z účtovníctva firmy Ing. Z. K. – S. „K“ H. a tvrdenia poškodeného. S účtovníctvom disponovala fyzická osoba Ing. K., ktorý nedokladal kompletne účtovné doklady. Ak teda vezmeme v zreteľ, že znalecký posudok vo svojom merite bol vypracovaný v rozpore so zákonom o účtovníctve č. 563/1991 Zb. účinnom v čase, kedy sa mal skutok stať v rokoch 1993-1999 minimálne v § 5 ods. 1, ods. 2 cit. zákona, nemožno mať za to, že ide o postup zákonný.».

Podľa sťažovateľky „Nepostačuje len zameranie sa na to, či súd založil svoje rozhodnutie na dôkazoch, ktoré boli zabezpečené správnym procesným postupom, ale musí skúmať aj to, či postup znalca bol v súlade s výkonom znaleckej činnosti a spôsobu, ktorým mal znalec zodpovedať na položené otázky. Úlohy pre znalcov spravidla vo forme otázok uvedie ten, kto znalca pribral. Predmet znaleckého posudku treba vymedziť odbornými otázkami, ktoré patria do kompetencie znalca. Nie aby znalec reagoval na otázky a tvrdenia poškodeného, ktoré uviedol k jednotlivým dokladom. Znalecká činnosť je vymedzená zákonom č. 382/2004 Z. z., kde sú taxatívne stanovené podmienky, ako má vo veci postupovať. Znamená to toľko, že NS SR v uznesení zo dňa 1. apríla 2010 5 Tdo 30/2009 neskúmal splnenie aj absolútnych (materiálnych) podmienok, či znalecký posudok znalkyne Ing. A. V. komplexne ako dôkaz spĺňa podmienky v súvislosti s ust. § 371 ods. 1 písm. g), i) Tr. por., v dôsledku čoho nepostupoval v súlade so zákonom a bolo mi tak upreté právo na spravodlivý proces.“.

*Na základe uvedeného sťažovateľka žiada, aby ústavný súd rozhodol týmto nálezom:
„1/ Uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v Bratislave sp. zn. 5 Tdo 30/2009 z 1. apríla 2010 bol porušený čl. 46 ods. 1 Ústavy SR, Dohovoru*

o základných právach a ľudských slobodách čl. 6 ods. 1 a čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd.

2/ Ústavný súd SR zrušuje Uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v Bratislave sp. zn. 5 Tdo 30/2009 z 1. apríla 2010.

3/ Najvyšší súd Slovenskej republiky v Bratislave je povinný uhradiť Ing. J. L. trovy konania v sume 240,46 EUR (dvesto štyridsať eur štyridsaťšesť centov) do dvoch mesiacov od doručenia tohto nálezu na účet jeho právneho zástupcu JUDr. J. G., B.“

Pred predbežným prerokovaním sťažnosti podľa § 25 ods. 2 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd požiadal o vyjadrenie k nej predsedu najvyššieho súdu. Vyjadrenie predsedu najvyššieho súdu č. KP 4/2010-77 bolo doručené ústavnému súdu 21. septembra 2010 a okrem iného sa v ňom uvádza:

„Predmetom konania vo veci obvinenej J. L. na najvyššom súde bolo rozhodovanie o dovolaní menovanej obvinenej proti uzneseniu Krajského súdu v Trenčíne z 19. januára 2009, č. k. 3 To 2/2008-731. Predmetné dovolanie bolo vyššie označeným uznesením najvyššieho súdu podľa § 382 písm. c/ Tr. por. odmietnuté. S dovolacími dôvodmi namietanými obvinenou sa súd vysporiadal tak, ako na to poukázal predseda senátu v odôvodnení rozhodnutia, z ktorého je zrejmé, že neboli splnené dôvody dovolania podľa § 371 Tr. por. V súčasnosti najvyšší súd nezisťuje dôvod, pre ktorý by mal zaujať iný postoj k dovolacím dôvodom, odôvodňujúci prípadné odlišné rozhodnutie v posudzovanej veci.

Na margo namietaného dôvodu dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. g/ Tr. por. uvádzam, že najvyšší súd preskúmal obsah relevantných spisových materiálov v smeroch vytykaných obvinenou a zistil, že dokazovanie v preskúmvanom konaní bolo vykonané v rozsahu nevyhnutnom pre meritórne rozhodnutie vo veci. Odvolací súd dôsledne splnil revíziu povinnosť v zmysle § 254 ods. 1 Tr. por. účinného do 1. januára 2006. V koncentrovanej podobe sa vysporiadal s námietkami obvinenej vznesenými v jej odvolaní proti rozsudku Okresného súdu v Prievidzi z 26. júna 2007, č. k. 2 T 340/2005-688, pričom tieto nezhliadol za dôvodné. Skutkové závery prvostupňového súdu označil za správne

a v celom rozsahu sa s nimi stotožnil s tým, že neopomenul zdôvodniť, z akého dôvodu zamietol návrh obvinenej na doplnenie dokazovania o kontrolný znalecký posudok.“

Pokiaľ ide o dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku, za ktorý sťažovateľka považuje podľa nej nesprávne použitie zákona č. 563/1991 Zb. o účtovníctve v znení účinnom v čase spáchania skutku, predseda najvyššieho súdu poukázal na skutočnosť, že *„citovaný dôvod dovolania pripúšťa iba tzv. právne námietky vo vzťahu ku skutkovému stavu zistenému súdmi nižších súdov. V rámci rozhodovania o dovolaní z uvedeného dôvodu vychádza dovolací súd zásadne zo skutkových zistení vykonaných súdmi v predchádzajúcom konaní a hodnotí, či tieto skutkové zistenia (vyjadrené v tzv. skutkovej vete rozsudku) boli z hľadiska hmotného práva správne právne posúdené. Správnosť a úplnosť skutkových zistení dovolací súd nemôže skúmať už len z toho dôvodu, že nie je oprávnený bez ďalšieho prehodnocovať vykonané dôkazy bez toho, aby ich mohol podľa základných zásad trestného konania, najmä zásady ústnosti a bezprostrednosti v konaní o dovolaní sám vykonávať. Na základe tohto dovolacieho dôvodu nie je teda možné namietať nesprávnosť zisteného trestného skutku, ani nesprávnosť hodnotenia vykonaných dôkazov, resp. neúplnosť vykonaného dokazovania a pod. V tomto smere totiž nejde o aplikáciu hmotného práva, ale procesných predpisov, najmä ustanovení § 2 ods. 5, ods. 6 Tr. por. účinného do 1. januára 2006 o postupe orgánov činných v trestnom konaní pri zisťovaní skutkového stavu a pri hodnotení dôkazov (zakotvujúce zásady legality a oficiality).“*

Sťažovateľka vo svojom stanovisku z 29. októbra 2010 k vyjadreniu najvyššieho súdu prostredníctvom svojho právneho zástupcu uviedla, že jej zámerom nebolo v dovolaní, ale ani v sťažnosti ústavnému súdu *„napádať spôsob hodnotenia vykonaných dôkazov a to tak, že tieto nekorešpondujú s predstavami sťažovateľky, ale to, že dôkazy neboli vykonané v súlade so zásadami vyjadrenými v Ústave SR. Napádam ich formu a procesný postup tak, ako to vyplýva už z podania zo dňa 20. 8. 2010. Pri tvorbe znaleckého posudku znalkyne Ing. A. V., dôkazu vykonaného znaleckým dokazovaním, došlo k porušeniu článku 47 ods. 3 Ústavy SR a čl. 37 ods. 3 Listiny základných práv a slobôd, pretože mne, sťažovateľke, ako obvinenej v trestnom konaní nebola daná rovnaká možnosť uplatňovania procesných práv*

mojej obhajoby tak, ako poškodenému, keď samotná znalkyňa tvrdí vo svojom výsluchu na hlavnom pojednávaní zo dňa 8. 6. 2006, že jej boli kladené otázky tak, že má reagovať na tvrdenia poškodeného, ktoré uviedol k jednotlivým dokladom bez toho, aby som sa znalkyni vyjadrila ja, sťažovateľka. Tým došlo k skresleným záverom znaleckého posudku, resp. záverom bez akceptovania mojich výhrad. Znalecký posudok bol rozhodujúcim dôkazom pre uznanie mojej viny.

Dovolací súd nerealizoval pri rozhodovaní dôsledne skutočnosť vyplývajúcu z § 371 ods. 1 písm. c) Tr. por. a písm. g) Tr. por. Dovoláním sa teda sledovala skutočnosť, že vykonanie dôkazov súdom – znaleckého posudku bolo vykonané spôsobom, ktorý je v rozpore so zákonom. Znalecký posudok bol preto vyhotovený tak, že došlo k porušeniu čl. 47 ods. 3 Ústavy SR v nadväznosti na čl. 37 ods. 3 Listiny základných práv a slobôd prijatej ústavným zákonom č. 23/1991 Zb. “.

Sťažovateľka teda tvrdí, že k porušeniu jej práv došlo tým, že súdy vychádzali z dôkazu (znaleckého posudku), ktorý bol získaný „procesne nerelevantným spôsobom“.

II.

V zmysle čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona o ústavnom súde každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak.

Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc,

návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Za zjavne neopodstatnenú považuje ústavný súd v súlade s doterajšou judikatúrou sťažnosť vtedy, keď namietaným postupom alebo namietaným rozhodnutím orgánu štátu nemohlo dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, ktorých porušenie sa namietalo, alebo keď preskúmanie označeného postupu (rozhodnutia orgánu štátu) v rámci predbežného prerokovania veci vôbec nesignalizuje možnosť porušenia základného práva alebo slobody sťažovateľa, reálnosť ktorej by bolo potrebné preskúmať po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie (napr. II. ÚS 101/03, I. ÚS 27/04, I. ÚS 159/08).

Ústavný súd vo svojej judikatúre konštantne zdôrazňuje, že pri uplatňovaní svojej právomoci nezávislého súdneho orgánu ochrany ústavnosti (čl. 124 ústavy) nemôže zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov, a jeho úloha sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách (napr. I. ÚS 19/02, I. ÚS 27/04).

Za výklad a aplikáciu zákonov, ale aj za dodržiavanie základných práv a slobôd je na prvom mieste zodpovedný všeobecný súd. Výklad legislatívneho textu právnej normy a jeho uplatnenie všeobecným súdom musí byť v súlade s ústavou (čl. 144 ods. 1 a čl. 152 ods. 4 ústavy) a ústavný súd iba posudzuje, či príslušný výklad právnej normy aplikovanej v konkrétnych okolnostiach prípadu (v danej veci ustanovení § 368 a nasl. Trestného poriadku týkajúcich sa mimoriadneho opravného prostriedku – dovolania) je racionálne akceptovateľný alebo či nie je popretím jej účelu, podstaty a zmyslu.

Ústavný súd v súvislosti so svojím ústavným postavením vo svojej stabilizovanej judikatúre tiež zdôrazňuje, že vo veciach patriacich do právomoci všeobecných súdov nie je alternatívou ani mimoriadnou opravnou inštitúciou (podobne II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96). Vzhľadom na to nie je ústavný súd zásadne oprávnený ani povinný preskúmať a posudzovať skutkové zistenia a právne názory všeobecných súdov, ktoré pri výklade a uplatňovaní iných než ústavných zákonov vytvorili skutkový a právny základ ich rozhodnutí. Skutkové a právne závery všeobecného súdu môžu byť predmetom kontroly zo strany ústavného súdu len vtedy, ak by vyvedené závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (I. ÚS 20/03, IV. ÚS 252/04).

V danom prípade je relevantnou aj judikatúra ústavného súdu, v zmysle ktorej je na skúmanie prípustnosti návrhu na začatie súdneho konania, jeho opodstatnenosti, dodržania zákonných lehôt, oprávnenosti takýto návrh podať, právomoci o ňom konať a rozhodnúť či splnenia iných zákonom ustanovených náležitostí zásadne príslušný orgán, ktorý rozhoduje o merite návrhu – teda právomoc konať o veci, ktorej sa návrh týka, v sebe obsahuje právomoc skúmať to, či návrh zodpovedá tým podmienkam, ktoré pre konanie o ňom ustanovuje príslušný procesný kódex. V tejto súvislosti ústavný súd poznamenáva, že uvedené obdobie platí, aj pokiaľ ide o skúmanie prípustnosti návrhu na začatie dovolacieho konania, jeho opodstatnenosti a pod. (m. m. I. ÚS 74/02, I. ÚS I. ÚS 46/03, IV. ÚS 303/07, II. ÚS 324/2010).

Sťažovateľka namietala porušenie svojich základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 47 ods. 3 ústavy a podľa čl. 36 ods. 1 a čl. 37 ods. 3 listiny, ako aj práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a uznesením najvyššieho súdu sp. zn. 5 Tdo 30/2009 z 1. apríla 2010.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 36 ods. 1 listiny každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 47 ods. 3 ústavy a čl. 37 ods. 3 listiny sú si všetci účastníci v konaní pred súdmi, inými štátnymi orgánmi alebo orgánmi verejnej správy rovní.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu.

Podstatou sťažnosti bolo tvrdenie sťažovateľky, že jej odsúdenie je založené na nezákonnom postupe, keď „*Dovolací súd nerealizoval pri rozhodovaní dôsledne skutočnosť vyplývajúcu z § 371 ods. 1 písm. c) Tr. por. a písm. g) Tr. por.*“, keď nezohľadnil, že znalecký posudok bol vyhotovený tak, že došlo k porušeniu čl. 47 ods. 3 ústavy v nadväznosti na čl. 37ods. 3 listiny.

Účelom práva na súdnu ochranu a práva na spravodlivé súdne konanie je zaručiť každému prístup k súdnej ochrane. Tomu zodpovedá povinnosť všeobecného súdu vo veci konať a rozhodnúť (II. ÚS 60/09, IV. ÚS 22/2010).

Podľa judikatúry ústavného súdu všeobecný súd nemôže porušiť základné právo na súdnu a inú právnu ochranu zaručené v čl. 46 ods. 1 ústavy (obdobne aj v čl. 36 ods. 1 listiny a čl. 6 ods. 1 dohovoru), ak koná vo veci v súlade s procesnoprávnymi predpismi upravujúcimi postupy v príslušnom právnom konaní. Takýmto predpisom v posudzovanej veci je Trestný poriadok.

Právo na súdnu ochranu, ako aj právo na spravodlivé súdne konanie sa v trestnom konaní účinne zaručuje len vtedy, ak sú splnené všetky procesné podmienky, za splnenia ktorých trestnoprávny súd môže konať a rozhodnúť o veci samej. Platí to pre všetky štádiá konania pred trestným súdom vrátane konaní o mimoriadnych opravných prostriedkoch podľa ôsmej hlavy tretej časti Trestného poriadku. V dovolacom konaní procesné podmienky upravuje § 368 a nasl. Trestného poriadku (druhý diel ôsmej hlavy tretej časti).

Kompetencie ústavného súdu nenahrádzajú postupy a rozhodnutia všeobecných súdov a nepoužívajú sa zásadne na skúmanie namietanej vecnej nesprávnosti, pretože rozhodovanie ústavného súdu musí byť najmä spôsob, akým malo byť zasiahnuté do ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou zaručených základných práv alebo slobôd, a v spojitosti s tým zistenie, že v okolnostiach prípadu ide o zásah takej intenzity, ktorý zjavne viedol k obmedzeniu, resp. odopretiu základných práv alebo slobôd.

Ústavný súd v uvedenej súvislosti uvádza, že na posúdenie (ne)existencie dôvodu dovolania je zásadne príslušný dovolací súd. Skutočnosť, že sťažovateľka zastáva iný právny názor, než prijal v tejto veci najvyšší súd, nemôže viesť k záveru o jeho zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti a nezakladá ani oprávnenie ústavného súdu nahradiť právny názor najvyššieho súdu svojím vlastným. O svojvôli pri výklade alebo aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom, v tomto prípade najvyšším súdom, by bolo možné uvažovať vtedy, ak by sa jeho názor natoľko odchýlil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam (m. m. I. ÚS 115/02). Podľa ústavného súdu však posúdenie splnenia zákonných dôvodov dovolania zo strany najvyššieho súdu, osobitne jeho závery, takéto nedostatky v konaní o dovolaní sťažovateľky v jej trestnej veci nevykazuje.

Ústavný súd preskúmal rozhodnutie najvyššieho súdu sp. zn. 5 Tdo 30/2009 z 1. apríla 2010, ktorým odmietol dovolanie sťažovateľky proti uzneseniu krajského súdu sp. zn. 3 To 2/2008 z 19. januára 2009. Nezistil pritom žiadnu skutočnosť, ktorá by signalizovala svojvoľný postup tohoto súdu, ktorý by nemal oporu v zákone. Z odôvodnenia napadnutého rozhodnutia naopak vyplýva, že najvyšší súd sa zaoberal a vysporiadal s dovolacími dôvodmi uvádzanými sťažovateľkou, ale pretože sa s nimi nestotožnil, dovolanie odmietol.

Najvyšší súd v odôvodnení svojho rozhodnutia okrem iného konštatoval, že obdobné námietky ako v dovolaní uplatnila sťažovateľka už v odvolacom konaní proti prvostupňovému rozsudku. Ďalej vo vzťahu k dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku najvyšší súd uviedol, „že okresný súd, ale aj orgány

prípravného konania postupovali v otázke znaleckého dokazovania v súlade s príslušnými ustanoveniami Trestného poriadku, účinného do 31. decembra 2005.

Znalkyňa Ing. A. V. bola do konania pribratá podľa § 105 Tr. por., účinného do 31. decembra 2005 uznesením zo dňa 2. mája 2001 č. k. ČST-ORP-25/Ha-2001. Vo veci podala písomný znalecký posudok č. 2/2003, vypovedala v prípravnom konaní dňa 11. júna 2004 č. 1. 220-227. Na hlavnom pojednávaní dňa 5. júna 2006 č. 1. 634-635 na okresnom súde zotrvala na záveroch písomne podaného znaleckého posudku.

Okresný súd postupoval v otázke znaleckého dokazovania v súlade s ustanovením § 106 a nasl. Tr. por., účinného do 31. decembra 2005 a tento dôkaz vyhodnotil v súlade s ustanovením § 2 ods. 6 Tr. por.

Pozornosti dovolateľky uniklo, keď táto namietala porušenie ustanovenia § 146 Tr. por., účinného od 1. januára 2006, že v trestnom konaní v predmetnej veci okresný i krajský súd správne aplikovali ustanovenia Trestného poriadku, účinného do 31. decembra 2005.

Z uvedeného je zrejmé, že obvinená v podstate namietala hodnotenie znaleckého posudku ako dôkazu.

Vykonávanie dôkazov a ich hodnotenie sa v plnom rozsahu vykonáva v rámci konania pred príslušnými procesnými súdmi tak v prvom stupni, ako aj v konaní o riadnom opravnom prostriedku. Preto nevykonanie dokazovania v rozsahu predpokladanom obvinenou a spôsob hodnotenia dôkazov nie je možné uplatniť ako dôvod dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. g/ Tr. por.“.

Čo sa týka dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku, najvyšší súd poukázal na to, že naplnenie tohto dôvodu dovolania «obvinená videla v nesprávnom použití zákona č. 563/1991 Zb. o účtovníctve v znení účinnom v čase spáchania skutku. Podľa § 5 ods. 1, ods. 2 tohto zákona je za účtovníctvo zodpovedný majiteľ účtovnej jednotky, teda poškodený.

Aj keď v odôvodnení súdov prvého a druhého stupňa to nie je explicitne vyjadrené, pokiaľ sa týka právneho posúdenia je zrejmé, že oba súdy museli zobrať do úvahy aj použitie zákona o účtovníctve č. 563/1991 Zb., účinného v čase spáchania skutku. Z ich

rozhodnutí je však zřejmé, že aplikovanie príslušných ustanovení tohto zákona bolo správne.

Nedostatky vo vedení účtovníctva, ktoré je v rozpore s príslušnými ustanoveniami zákona č. 563/1991 Zb. o účtovníctve účinnom v čase spáchania skutku sami osebe nezakladajú trestnú zodpovednosť a majiteľ účtovnej jednotky by prípadne mohol byť postihnutý v správnom konaní.

Z rozhodnutia krajského súdu, tak zo zistených skutkových okolností, ako aj z rozhodnutia ako celku, vyplýva, že obvinená ako účtovníčka viedla a spravovala účtovníctvo pre živnostníka Ing. Z. K. – S. „K“ H. v období od roku 1993 do 13. apríla 2000 a spôsobom uvedeným v skutkoch 1 až 24 rozsudku si prisvojila finančné prostriedky firmy poškodeného vo výške 2 595 615,40 Sk. Právna kvalifikácia skutku ako trestného činu sprenevery podľa § 248 ods. 1, ods. 4 Tr. zák. je správna.

Z uvedených dôvodov vyplýva, že rozhodnutie napadnuté obvinenou nespočíva ani na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku, ani na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia, a preto ani uvádzaný dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por. nie je daný.».

Z uvedeného vyplýva, že najvyšší súd ako dovolací súd preskúmal námietky sťažovateľky uvedené v jej dovolaní, ale s ich obsahom sa nestotožnil, pričom podľa názoru ústavného súdu dostačujúco odôvodnil, prečo dovolanie sťažovateľky odmietol. Konštatovaniu o odmietnutí dovolania predchádzal ústavne súladný výklad právnej úpravy podmienok dovolacieho konania [najmä z aspektu sťažovateľkou uplatnených dovolacích dôvodov podľa § 371 ods. 1 písm. g) a i) Trestného poriadku], ktorý nepopiera zmysel a účel právnej úpravy tohto mimoriadneho opravného prostriedku.

Sťažovateľke preto nebola odopretá súdna ochrana, jej vecou sa najvyšší súd zaoberal a jej dovolanie odmietol na základe zákonných dôvodov.

V danom prípade bola sťažovateľka odsúdená na nepodmienečný trest odňatia slobody za spáchanie trestného činu sprenevery podľa § 248 ods. 1 a 4 Trestného zákona. Rozhodnutie o vine a treste bolo vydané v riadne uskutočnenom trestnom konaní

prostredníctvom riadne vyhláseného rozsudku. Dovolací súd tiež dal ústavne akceptovateľnú odpoveď na všetky podstatné námietky sťažovateľky vzťahujúce sa na ňou uplatnené dovolacie dôvody.

Ústavný súd napokon dodáva, že súčasťou základného práva na súdnu ochranu zaručeného v čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie zaručeného v čl. 6 ods. 1 dohovoru nie je povinnosť súdu akceptovať dôvody mimoriadneho opravného prostriedku uvádzané sťažovateľom, teda v podmienkach danej veci výhrady sťažovateľky proti spôsobu hodnotenia postupu znalkyne, v dôsledku čoho ich tvrdené „nerešpektovanie“ najvyšším súdom ani nemožno bez ďalšieho považovať za porušenie označeného základného práva. Inak by totiž súdy stratili možnosť posúdiť, či zákonné dôvody podaného dovolania vôbec boli naplnené. Za súčasť základného práva na súdnu ochranu z aspektu ťažiskového dôvodu uplatneného v sťažnosti nemožno preto považovať ani to, akú metodiku použije riadne v konaní ustanovený znalec pri spracovaní záverov znaleckého posudku. Otázky, ktoré mal pre znalkyňu údajne formulovať poškodený, sú len zvolenou metodikou spracovania znaleckého posudku a okrem toho môžu tvoriť výlučne predmet hodnotenia dôkazov procesným súdom.

Takýto postup a rozhodnutie dovolacieho súdu, ako to bolo v konaní o mimoriadnom dovolaní v trestnej veci sťažovateľky, Trestný poriadok výslovne umožňuje, preto v konkrétnom prípade nemohlo dôjsť k odopreniu prístupu sťažovateľky k súdnej ochrane v konaní o mimoriadnych opravných prostriedkoch (obdobne I. ÚS 360/08).

Vzhľadom na uvedené skutočnosti ústavný súd vyhodnotil argumentáciu sťažovateľky odôvodňujúcu porušenie základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy (čl. 36 ods. 1 listiny) a práva podľa čl. 6 čl. dohovoru ako nedostatočnú na to, aby na jej základe bolo možné v prípade prijatia sťažnosti na ďalšie konanie zistiť a preskúmať spojitost medzi napadnutým uznesením najvyššieho súdu a namietaným porušením označených práv. Napadnuté rozhodnutie najvyššieho súdu nemôže byť v takej príčinnej súvislosti s označenými právami aj preto, lebo toto porušenie sa nedá vyvodiť iba z určitého výkladu

a aplikácie platných procesných noriem upravujúcich postup všeobecných súdov v opravných konaniach (podobne aj I. ÚS 66/98, II. ÚS 811/00, I. ÚS 108/07).

Pokiaľ sťažovateľka namietala porušenie práva na rovnosť účastníkov v konaní podľa čl. 47 ods. 3 ústavy a čl. 37 ods. 3 listiny, ústavný súd iba konštatuje, že keďže nedospel k záveru o zjavnej neopodstatnenosti alebo arbitrárnosti namietaného uznesenia najvyššieho súdu v súvislosti s označeným čl. 46 ods. 1 ústavy (čl. 36 ods. 1 listiny) ani čl. 6 ods. 1 dohovoru, nemožno toto rozhodnutie kvalifikovať ako arbitrárne ani v súvislosti s namietaným porušením čl. 47 ods. 3 ústavy a čl. 37 ods. 3 listiny (IV. ÚS 368/2010).

Z uvedených dôvodov ústavný súd sťažnosť odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti (obdobne napr. III. ÚS 83/09 a IV. ÚS 294/2010).

Vzhľadom na odmietnutie sťažnosti neprichádzalo už do úvahy rozhodovať o ďalších návrhoch sťažovateľky uplatnených v jej sťažnosti.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 9. novembra 2010